

Лаїцизм (фр. *lai'que* — нерелігійність) — рух за секуляризацію, коли релігійні думки, догми, ін-ти й практики втрачають соц. значення. **Л.** можна назвати радикальною світською ідеологією. Основна вимога — усунення впливу релігії на різні сфери сусп. життя. У ширшому розумінні **Л.** — рух за звільнення сусп-ва від впливу релігії. Поняття **Л.** близьке до поняття «секуляризація», проте воно має національну специфіку. **Л.** найпоширеніший у Франції, а також інших франкомовних д-вах і регіонах (Бельгії, Швейцарії, Канаді), де принципи **Л.** часто наводяться з метою обґрунтування заборони на використання будь-яких яскраво виражених релігійних символів у різних установах (напр., демонстрація християнських хрестів, носіння хіджабу або паранджі мусульманами в громад. місцях). Одне з основних втілень ідей **Л.** у Франції — Закон «Про розділення церков і держави» від 9 грудня 1905 р. (фр. *Loi du 9 dcembre 1905 concernant la sparation des Eglises et de l'Etat*). У країнах англосаксонського культурного ареалу демонстрація традиційних релігійних символів не забороняє, а радше вітається.

Ідеї **Л.** суттєво вплинули на революційні ідеї у Франції, у Квебеку часів Тихої революції (1960-1970-х рр.), а також у Туреччині першої пол. ХХ ст., коли Мустафа Кемаль взяв за мету перетворити країну на світську д-ву. **Л.** досить сильно відрізняє релігійну політику Франції від решти європейських країн. Особливо цей контраст відчувається в порівнянні з північною і (колишньою) протестантською Європою (Скандинавські країни, Нідерланди, Велика Британія, частково Німеччина), де ця політика відрізняється значною ліберальністю та толерантністю. Нині деякі лідери західного світу, напр., колишній прем'єр-міністр Великої Британії Тоні Блер висловив стурбованість щодо зростання «агресивного **Л.**» і його впливу на британське сусп-во.

С. Денисюк